

uitzicht, hun gedrag, maar fundamenteeler nog hun aparte motoriek en bewegingstaal, wekken het midzomernachtelijke woud tot een eigen, mysterieus leven. Theseus en Hippolyta, omgeven door hun hofhouding, zijn fictie; Oberon en Titania, begeleid door een bende elfen, zijn evengoed fictie. Welke van beide werelden meer waarheidswaarde toegemeten krijgt, blijft onzeker. Theseus-Oberon, Hippolyta-Titania en Puck-Philostates zijn dubbelrollen waarrond het spiegelglas tussen beide werelden scharniert. Een encensering naar de geest van Heines woord.

Meer spectaculair en het eigenlijke klapstuk van het Burgtheaterseizoen was *Metamorphosen des Ovid* oder die *Bewegung von den Rändern zur Mitte hin und umgekehrt* van het gastregisseursteam Achim Freyer, Urs Troller en Dieter Schnebel. Met deze productie is het Peymann dan toch "gelukt" om schandaal te schoppen: woedende verwijten vanuit de zaal, luid boegeroep, de helft van het publiek die het laat afweten. Daartegenover natuurlijk even heftige bewonderaars, wier mondelinge reclame ervoor zorgde dat de voorstelling na enige tijd toch haar publiek vond. *Metamorphosen*

des Ovid confronteert de toeschouwer met een onbekende wereld die zich binnen de toneellijst volgens erwaarbare, maar onverklaarbare – in termen van oorzaak en gevolg, motivatie of psychologie – wetmatigheden ontplooit. De toonaangevende parameters van de voorstelling hebben te maken met ritme, kleur, ruimte, klank en beweging. Bont beschilderde/belichte decorstukken, in grillige vormen of geometrisch afgemeten, herkenbaar als sjabloon of zuiver abstract, worden in en uit mekaar geschoven tot telkens andere ruimtes. Een droge bastoon dreunt, iets trager dan de hartslag en daardoor erg rustgevend, de seconden weg, 2½ uur lang. Een luidprekerstem telt onbepaalde intervallen 1...2...3..., daar bovenuit verschillende muzikale motieven die langzaam opklinken en weer verdwijnen om later opnieuw op te duiken. In dit kinetisch-auditieve landschap ontrolt zich een uiterst langzaam, herhaald defilé van in zichzelf gesloten figuren (Bob Wilson is niet veraf). Van links naar rechts, of omgekeerd, evolueren ze over de scène, menselijke figuren gevangen in abstracte vormen, nachtmerrieachtige wezens als brutale vervormingen van het menselijk lichaam,

maar ook herkenbare typetjes of mythologische figuren. Geregeld komen je daarbij schilderijen voor de geest, vormen en figuren van bij Picasso, De Chirico, Bosch, Magritte. Met een tot in de zaal voelbare nauwgezetheid en concentratie voerden deze figuren hun bizarre dwanghandelingen uit, terwijl ze de scène oversteken: een secretaresse verliest keer op keer haar schoentje en gaat als in de processie van Echternach telkens terug om het op te vissen, kletst ondertussen onophoudelijk voor zich uit, een jogger huppelt ter plaatse en Schlemmers ballerina voert stijf afgemeten geometrische dansbewegingen uit; een klunen van ineengestregelde ledematen krauwelt moeizaam over de scène, een "cilinderman" schuifelt wat, een eenzaam hoofd zweeft zingend op de achtergrond voorbij. Elk voor zich, in autistische eenzaamheid gaan de personages hun eindeloze weg. Van interactie is geen sprake. Of toch, op onverklaarbare wijze sluipen hier en daar veranderingen in het beeld, verdichtingen van personages, combinaties, metamorfosen, die een subtiel net van verwijzingen en spanningen doen ontstaan; voor de actieve toeschouwer een sleutel tot werelden

Mein Kampf
(Günther Einbrodt
als Schlomo,
Ignaz Kirchner
als Hitler) –
Akademietheater –
Foto Oliver
Herrmann